Valiokunnan lausunto YmVL 2/2020 vp– U 2/2020 vp

Ympäristövaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamiseksi ja 14.1.2020 annettu muutettu ehdotus Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä (oikeudenmukaisen siirtymän rahasto)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamiseksi ja 14.1.2020 annettu muutettu ehdotus Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä (oikeudenmukaisen siirtymän rahasto) (U 2/2020 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- erityisasiantuntija Martta Viitaniemi, työ- ja elinkeinoministeriö
- budjettineuvos Seija Kivinen, valtiovarainministeriö
- kehittämisjohtaja Juho Korpi, ympäristöministeriö
- johtaja Aku Dunderfelt, Kuntarahoitus Oyj
- toimitusjohtaja Paula Laine, Valtion kehitysyhtiö Vake Oy
- toimitusjohtaja Jouni Keronen, Climate Leadership Coalition ry
- varatoimitusjohtaja Esko Kivisaari, Finanssiala ry

Valmis
5.0

Valiokunnan lausunto YmVL 2/2020 vp

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Komissio hyväksyi 2. toukokuuta 2018 ehdotuksen seuraavasta monivuotisesta rahoituskehyksestä vuosiksi 2021—2027. Siinä ehdotetaan, että EU:n talousarvion menoista suunnataan 25 prosenttia eli 320 miljardia euroa ilmastotoimiin. Myöhemmin toukokuussa komissio hyväksyi lainsäädäntöehdotuksia, jotka koskevat koheesiopolitiikan rahoituksen käyttöä. Yksi tärkeimmistä tavoitteista, jolla pannaan täytäntöön Pariisin ilmastosopimus, on ”vihreämpi, vähähiilinen Eurooppa edistämällä puhdasta ja oikeudenmukaista energiakäännettä, vihreitä ja sinisiä investointeja, kiertotaloutta, ilmastonmuutokseen sopeutumista ja riskien ehkäisemistä ja hallinnointia”. Merkittävä osuus koheesiorahoituksesta on tarkoitus suunnata Vihreämmän Euroopan toimintapoliittiseen tavoitteeseen.

Komissio ehdottaa yhteensä 7,5 mrd:n euron tukea (vuoden 2018 hintoina) uuteen koheesiopolitiikan oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon EU:n monivuotisesta budjetista 2021—2027 (otsake 3 Luonnonvarat ja ympäristö). Rahoitus täydentää otsakkeen 2 koheesiopolitiikan muita määrärahoja. Oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon on tarkoitus osoittaa 7,5 miljardia euroa uutta EU-rahoitusta, joka täydentää seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskevaa komission ehdotusta.

Suomen osuus oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista olisi komission ehdotuksen mukaan 164,8 miljoonaa euroa eli noin 2,2 % rahaston kokonaisvaroista koko kaudelle 2021—2027. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoihin on lisättävä vähintään 1,5 kertaisesti varoja EAKR:stä ja ESR+:sta. Lisäksi rahastoon tulee osoittaa kansallista osarahoitusta koheesiopolitiikan rahastojen sääntöjen mukaisesti. Komission arvion mukaan Suomessa kokonaisrahoitus oikeudenmukaisen siirtymän rahaston puitteissa olisi 749 miljoonaa euroa. EU:n rahoitusosuus olisi siten alustavien arvioiden mukaan noin 412 miljoonaa euroa ja tarvittavan kansallisen julkisen ja yksityisen vastinrahoituksen määrä noin 337 miljoonaa euroa.

Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varojenjakomenetelmässä huomioitaisiin siirtymään liittyviä taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Varojenjakomenetelmä perustuisi viiteen painotettuun kriteeriin (painokerroin suluissa):

— Hiili-intensiivisten NUTS2-tason alueiden teollisuuslaitosten kasvihuonekaasupäästöt (49%)
— Työllisyys kivihiilen ja ruskohiilen louhinnassa (25%)
— Hiili-intensiivisten NUTS2-tason alueiden työllisyys teollisuudessa (25%)
— Turpeen tuotanto (0,95%)
— Liuskeöljyn tuotanto (0,05%)

Oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta suurimmat hyötyjät olisivat Puola (2 mrd euroa), Saksa (877 miljoonaa euroa) ja Romania (757 miljoonaa euroa). Suomen saanto olisi komission ehdotuksen mukaan noin 165 miljoonaa euroa. Suomen saanto koostuu hiili-intensiivisten alueiden teollisuuslaitosten kasvihuonekaasupäästöistä (61 %) ja työllisyydestä teollisuudessa (22 %) sekä turpeen tuotannosta (17 %). Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston kokonaismäärä ja jäsenvaltiokohtainen allokaatio ovat osa rahoituskehyskokonaisuudesta käytäviä neuvotteluja. Suomen

saanto on sidoksissa neuvotteluissa sovittaviin mahdollisiin muutoksiin rahaston kokonaismäärässä tai varojenjakomenetelmässä.

Tukikelpoiset toimet lueteltaisiin tyhjentävästi JFT-asetusehdotuksen 4 artiklassa. Ne ovat koheesiopolitiikan säädösehdotusten muista rahastoista tukikelpoisiin toimiin verrattuna rajoitetumpia. Keskeisenä erona EAKR- ja ESR-toimiin verrattuna on se, että perustettavasta rahastosta voitaisiin tukea myös suuryritysten tuotannollisia investointeja alueellisten valtiontukikarttojen kattamilla SEUT 107 artiklassa tarkoitetuilla a ja c-alueilla sekä myös päästökauppasektorilla toimivaa teollisuutta, jos nämä investoinnit ovat perusteltuja ja ne on yksilöity komission hyväksymissä oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmissa. Suunnitelmia tarkasteltaisiin väliarvioinnissa vuonna 2024 ja varmistettaisiin johdonmukaisuus edellisenä vuonna päivitettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien (NECP) kanssa.

Alueellisten siirtymäsuunnitelmien laatiminen on edellytys myös muiden oikeudenmukaisen siirtymän mekanismiin kuuluvien instrumenttien tuelle. Näillä InvestEU ja EIP-ryhmän järjestelyillä voitaisiin tukea laajempialaisia investointeja mm. energia-, liikenne- ja sosiaaliseen infrastruktuuriin. Komissio ei ole antanut vielä lainsäädäntöehdotusta muista mekanismeista kuin JFT-rahastosta.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa tavoitetta siirtymisestä ilmastoneutraaliin talouteen Euroopassa vuoteen 2050 mennessä. Valtioneuvosto katsoo, että kyseessä on mittava haaste, mutta samalla myös mahdollisuus. Valtioneuvosto korostaa, että siirtymä ilmastoneutraaliin talouteen luo myös merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia. Valtioneuvosto painottaa, että koheesiopolitiikka on EU:n keskeinen rahoitusväline kestävän kasvun, työllisyyden ja osaamisen edistämiseksi koko unionin alueella. Koheesiopolitiikalla voidaan osaltaan vauhdittaa yksityisen rahoituksen suuntautumista vihreisiin kohteisiin.

Valtioneuvosto pitää komission ehdotuksia oikeudenmukaisen siirtymän tukemiseksi lähtökohtaisesti kannatettavina. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että oikeudenmukaisen siirtymän rahaston avulla tuetaan EU:n siirtymää ilmastoneutraaliuteen 2050 mennessä, ja myös edesautetaan EU:n 2030 päästövähennystavoitteen kunnianhimon nostoa. Valtioneuvosto katsoo, että oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta saatavan tuen tulisi olla ehdollista sille, että tukea saava jäsenvaltio on sitoutunut toimiin 2050 ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. On tärkeää, että EU:n talousarviosta tuetaan oikeudenmukaista siirtymää kaikissa jäsenvaltioissa. Euroopan hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan monipuolisia alue- ja paikallistason toimia varmistamaan hallittu siirtymä, joka huomioi päästövähennystoimien sosiaaliset, taloudelliset, alueelliset, terveydelliset ja ympäristövaikutukset. Komission esittämät alueelliset siirtymäsuunnitelmat täydentävät kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia sekä edistävät kuntien ja alueiden omien hiilineutraaliussuunnitelmien valmistelua ja ilmastotoimien toimeenpanoa. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston toimeenpano jäsenvaltioissa osana kumppaneiden kanssa yhteistyössä toteutettavia rakennerahasto-ohjelmia sekä kansallinen osarahoitus tukee omistajuutta ja toimiin sitoutumista.

Komissio ehdottaa, että perustettavalle rahastolle osoitettavien määrärahojen lisäksi osa kuhunkin jäsenvaltioon kohdennettavaa rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta siirrettäisiin uuteen rahastoon. Valtioneuvosto tukee alustavasti tätä komission ehdotusta, sillä se voi auttaa kohdentamaan koheesiopolitiikan rahoitusta unionin keskeisten prioriteettien mukaisiin toimiin. Valtioneuvosto katsoo, että kohdentamisessa tulee huomioida eri rahoituslähteiden muodostama kokonaisuus.

Asetusehdotusten arviointia ja yksityiskohtaisempien kannanottojen muodostamista jatketaan. Suomen kannat ovat alustavia, ja niitä tullaan tarkentamaan lainsäädäntöehdotusten käsittelyjen edetessä ja rahoitusratkaisujen täsmentyessä. Komission ehdottama oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varojen jakomenetelmä näyttää tässä vaiheessa Suomelle edulliselta. Asiaan sisältyy kuitenkin epävarmuustekijöitä, joista tarvitaan lisätietoja.

Komission ehdotusten rahoituksen mitoitukseen otetaan erikseen kantaa osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta.

Valtion talousarvion rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvion valmistelun yhteydessä. Toimenpiteiden edellyttämä valtion rahoitus toteutetaan valtiontalouden kehysten puitteissa tarvittaessa kohdentamalla määrärahoja uudelleen.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin tarkoituksena on tukea kasvihuonepäästöintensiivisten alueiden siirtymää eroon fossiilisista polttoaineista sekä hiili-intensiivisistä prosesseista kohti ilmastoneutraaliustavoitetta. Mekanismi käsittää kolme pilaria: oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF), InvestEU-ohjelmaan sisältyvän oikeudenmukaisen siirtymän järjestelyn sekä Euroopan investointipankin toteuttaman julkisen sektorin lainajärjestelyn. Näiden tavoitteena on saada liikkeelle yhteensä yli 100 miljardin euron investoinnit, ja niiden edellytyksenä on vahvat kansallisen tason täydentävät rahoitustoimenpiteet. Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi on osa Euroopan vihreää kehitysohjelmaa (European Green Deal), josta antamassaan lausunnossa valiokunta tukee sen kokonaisvaltaista lähestymistapaa ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi turvaten samalla oikeudenmukainen ja hyvinvoiva yhteiskunta (YmVL 1/2020 vp).

Valtioneuvoston kirjelmä koskee edellä mainituista pilareista oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa. Valiokunta yhtyen valtioneuvoston kantaan pitää ehdotusta kannatettavana. On tärkeää, että rahaston avulla tuetaan tehokkaasti siirtymää hiilineutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä ja edistetään mahdollisuuksia vuoden 2030 päästövähennystavoitteen kiristämiseen. Tavoite on mittava haaste, mutta siirtymä luo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia ja kestävää kasvua. Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan, että oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta saatavan tuen tulisi olla ehdollista sille, että tukea saava jäsenvaltio on sitoutunut toimiin vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamiseksi.

Kirjelmässä todetaan, että Suomen laskennallinen osuus rahaston varoista on 164,8 miljoonaa euroa. Tähän on lisättävä kansallisen osarahoituksen lisäksi vähintään 1,5-kertaisesti varoja Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR+) määrärahoista. Komis-

sion arvion mukaan Suomessa kokonaisrahoitus rahaston puitteissa olisi 749 miljoonaa euroa, josta EU:n rahoitusosuus olisi noin 412 miljoonaa euroa ja tarvittavan kansallisen julkisen ja yksityisen vastinrahoituksen noin 337 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää hyvänä, että Suomi on saamassa tukea, katsoen, että se parantaa mahdollisuuksia lieventää ilmastopolitiikan haitallisia vaikutuksia aluetalouteen ja työllisyyteen.

Jäsenvaltioiden tulee määritellä alueellisissa oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelmissa ne alueet, joissa siirtymän negatiiviset vaikutukset ovat suurimmat, jotta tuki kohdennetaan eniten tarvitseville alueille. Myös toteutettavat toimet tulee määritellä maakuntatasolla tai rajatummin paikallistasolla. Tukea annetaan vain alueille, joilla tapahtuu todellista siirtymää kohti vähähiilistä taloutta, ja siksi alueilta edellytetään yksityiskohtaista suunnitelmaa ja aikataulua siirtymälle yksilöityine tavoitteineen. Tukikelpoiset toimet luetellaan tyhjentävästi asetusehdotuksen 4 artiklassa. Tuen kohdentamisesta ja toteutettavista toimista neuvotellaan jäsenvaltion ja komission välillä. Komission ehdotusten rahoituksen mitoitukseen otetaan kantaa erikseen osana rahoituskehysneuvotteluja.

Komissio on julkaissut 26.2.2020 maaraportin (SWD(2020) 525 final, Country Report Finland 2020, 26.2.2020) suosituksistaan siitä, miten Suomen tulisi kohdentaa rahaston rahoitusta. Sen mukaan energiaturpeen tuotantoon kohdistuvien muutosten tulisi olla etusijalla. Komission arvio perustuu hallitusohjelmakirjauksiin energiaturpeesta. Näistä mainitaan tavoitteet siitä, että turpeen energiakäyttö vähintään puolitetaan vuoteen 2030 mennessä, että energiaverotuksen kokonaisuudistuksen osana arvioidaan turpeen verotukseen tarvittavat muutokset, jotta turpeeseen liittyvä tavoite vuonna 2030 toteutuu, ja tavoite siitä, ettei ainespuuta ohjaudu polttoon. Raportissa todetaan, että energiaturpeen välittömät työpaikat vuonna 2018 olivat noin 2 300 henkilötyövuotta ja välilliset 4 200 henkilötyövuotta. Komission maaraportin mukaan turvetuotantoalueet Itä- ja Pohjois-Suomessa ovat kaikkien haavoittuvaisimpia alueita muutoksessa kohti ilmastoneutraalia Suomea.

Ympäristövaliokunta pitää tärkeänä, että energiamurroksen toteuttamisen kielteisiä talous- ja työllisyysvaikutuksia voidaan lieventää EU:n rahoitusmekanismien avulla. Suomen tulee pyrkiä saamaan mekanismeista suurin mahdollinen hyöty. Suomessa JTF-tuki tulisi kohdistaa alueille, joille siirtymä puhtaaseen energiajärjestelmään on kaikkein haastavinta. Käytännössä tämä tarkoittaa maakuntia, joissa energiaturpeen tuotannon supistumisen aiheuttamat vaikutukset ovat suurimmat. Komission maaraportissaan esittämä rajaus Itä- ja Pohjois-Suomesta on laaja sisältäen myös Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan sekä Etelä- ja Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnat. Energiaturpeen nostoa on kuitenkin muuallakin, mikä tulee ottaa asiaa harkittaessa huomioon.

Valiokunta pitää tärkeänä, että suunnitelmien valmistelussa edetään nopeasti ja että alueet voivat itse osallistua suunnitelmien tekemiseen. Koska JTF-varojen käyttö on mahdollista vain, jos aluekehitysrahoituksesta osoitetaan jokaista JTF:n euroa kohden 1,5—3-kertainen määrä euroja, on varmistettava, että maakuntatason suunnitelmissa on varattu varat EAKR- ja ESR-ohjelmista tähän tarkoitukseen.

Valiokunta korostaa, että rahoituskriteerien tulisi olla riittävän joustavat, jotta JTF-rahoitusta voisi hyödyntää myös välillisesti haittaa kärsiville toimijoille energiaturpeen polttoaineketjussa ja

alueellisesti tarkoituksenmukaisesti. Tukirahaa voi käyttää esimerkiksi työttömäksi jäävien työntekijöiden uudelleenkoulutukseen tai hiili-intensiivisten laitosten päästöjen leikkaamiseen ja startupien rahoittamiseen uuden liiketoiminnan luomiseksi. Turvetuotantoalueilla rahaa voisi käyttää myös muun muassa turvesoiden ennallistamiseen. Valiokunta korostaa rahoituksesta syntyviä mahdollisuuksia ja synergiaa bio- ja kiertotalouden tavoitteiden sekä kansallisen energia- ja ilmastostrategian ja maakuntien vähähiilisyys- ja energiaohjelmien kanssa. Konkreettisia esimerkkejä voisivat olla esimerkiksi biokaasu- ja biohiilihankkeiden edistäminen. Alueelliset siirtymäsuunnitelmat edistävät kuntien ja alueiden omien hiilineutraaliussuunnitelmien valmistelua ja ilmastotoimien täytäntöönpanoa. Tukea suunnattaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että se ei aiheuta yritysten välisen kilpailun vääristymiä. Tuen suuntaaminen työntekijöiden uudelleenkoulutuksen ja muiden työvoimapoliittisten toimien ohella tutkimus- ja innovaatiotoimintaan, teknologian käyttöönottoon sekä kiertotalouden vahvistamiseen olisi perusteltua.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaan turpeen pääasiallinen energiakäyttö päättyy nykyennusteiden mukaan 2030-luvun aikana päästöoikeuden hinnan noustessa, vaikkakin se säilyy huoltovarmuuspolttoaineena. Valiokunta korostaa, että huoltovarmuusnäkökohtien huomioon ottaminen näyttäytyy nykyisessä tilanteessa valmiuslain tultua sovellettavaksi aivan toisesta näkökulmasta kuin aikaisemmin. Koronaviruksesta johtuvat poikkeusolot osoittavat yhteiskuntamme haavoittuvaisuuden ja edellyttävät poikkeusoloista saatavien kokemusten huomioon ottamista kotimaisen huoltovarmuusosaamisen ja varajärjestelmien osalta kriittisten hyödykkeiden ja palveluiden turvaamiseksi tulevaisuudessa.

Valiokunta korostaa lopuksi yleisellä tasolla julkisen rahoituksen suurta merkitystä siinä, että sillä voidaan saada liikkeelle yksityistä rahoitusta ilmastoneutraalin talouden edellyttämiin laajamittaisiin investointeihin. Muutostarve on valtava, ja se edellyttää myös mittavaa tukea siirtymän sosiaalisen oikeudenmukaisuuden tukemiseksi. Ilmastonmuutoksen torjumisen lisäinvestointitarpeeksi on arvioitu Suomessa yli miljardi euroa vuodessa seuraavien kriittisten 10—15 vuoden aikana. Tulevaisuudessa on tärkeää, että eri aloitteiden väliset kytkennät vahvistavat kokonaisuutta ja esimerkiksi JTF-rahasto, Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelma ja tiedonanto vahvasta sosiaalisesta Euroopasta oikeudenmukaisen siirtymän toteuttamiseksi muodostavat yhteentoimivan kokonaisuuden. Tässä kokonaisuudessa tärkeä rooli on myös Valtion kehitysyhtiö Vake Oy:n ilmastorahastolla.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Ympäristövaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Valiokunnan lausunto YmVL 2/2020 vp

Helsingissä 26.3.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Hannu Hoskonen kesk
varapuheenjohtaja Tiina Elo vihr
jäsen Petri Huru ps
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Niina Malm sd
jäsen Sari Multala kok
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Mauri Peltokangas ps
jäsen Saara-Sofia Sirén kok
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Nykyisen Ursula von der Leyenin komission kärkihankkeen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, nk. European Green Dealin, tavoitteena on rakentaa Euroopasta ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa vuoteen 2050 mennessä. Julkisen ja yksityisen sektorin investointien mobilisoiminen sekä 25 %:n EU-budjetista suuntaaminen ilmastotoimenpiteisiin ovat merkittävässä roolissa lainsäädännön uudistamisen rinnalla vauhditettaessa unionia kohti kunnianhimoista ilmastotavoitetta. Tammikuussa 2020 komissio julkaisi tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelmasta, jonka investointipilarin osan muodostaa oikeudenmukaisen siirtymän rahastomekanismi. Lisäksi oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin tarkoituksena on tukea kasvihuonepäästöintensiivisten alueiden siirtymää eroon fossiilisista polttoaineista sekä hiili-intensiivisistä prosesseista kohti ilmastoneutraaliustavoitetta.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä suhtautuu edelleen varsin kriittisesti koko esitykseen, sillä mielestämme se vaarantaa kohtuuttomasti sekä maamme teollisuuden ja sen toimintakyvyn että siihen liittyvät työpaikat. Täten emme edelleenkään voi olla puoltamassa sitä, että saavuttaisimme maanosassamme ilmastoneutraaliuden vuoteen 2050 mennessä niin kuin Euroopan unionin pyrkimys on. Emme myöskään voi allekirjoittaa maamme hallituksen tavoitetta hiilineutraalisuudesta vuoteen 2035 mennessä.

Toisaalta valiokuntaryhmämme näkee, että ao. rahaston perustamisesta huolimatta maassamme ei pystytä luomaan riittäviä pohjia ns. oikeudenmukaiselle siirtymälle tietyillä aloilla. Oivallisena esimerkkinä tästä toimii juuri maamme turveala, joka joutuu nyt käsittelyssä olevan esityksen myötä voimakkaasti kärsijän rooliin. Me perussuomalaiset puolustamme vahvasti turvetuotantoa nyt ja aina. Täten vastustamme sen käyttökieltoa. Samaten puolustamme Suomen turvealueita ja niiden työntekijöitä, sillä turpeen tuotanto työllistää hyvin ihmisiä Suomessa. Etenkin tämä näkyy maan keski- ja pohjoisosissa.

Näin ollen, emme jaa maamme istuvan hallituksen sitoumusta siitä, että se puolittaa turpeen energiakäytön päästöt vuoteen 2030 mennessä vauhdittaen siten merkittävästi omaa hiilineutraaliustavoitetta 2035. Sen sijaan näemme, että turve on kotimainen energianlähde ja tärkeä energiaomavaraisuuden ja huoltovarmuuden kannalta. Turpeen alasajo voisi myös johtaa turpeen korvautumiseen puulla ja vaarantaa täten metsäteollisuuden puun saatavuutta.

Lopuksi myös toteamme, että turpeen jatkojalostusta ja innovatiivista tuotekehittämistä on edistettävä. Muutoinkin energia-alan tutkimukseen ja kehitykseen kannattaa panostaa.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että valiokunta ottaa edellä olevan huomioon eikä yhdy valtioneuvoston kantaan.

Valiokunnan lausunto YmVL 2/2020 vp
Eriävä mielipide

Helsingissä 26.3.2020

Mauri Peltokangas /ps
Sheikki Laakso /ps
Petri Huru /ps